

אז חיירי מחני צעירד לשמו אי' ליחיי צקלף ודוכסוסוס
צכ"ט כמו תקק ספרים ומטפסותיהם דחק צמחי' דחיי צכ"ט
מפני שמלכיעין ארון לבוהן אי' גם סקלף צעירדו לשמה ואולי
יש לחלק וכו' :

ב כיון להדר ולדקדק וכו'. כי צצ"י מה נראה צרוך דדעה
הבאון דלרעצ"ס לר"ך להיזה כל העירוד ע"י ישראל ולא
מסכי מה שישאל מחמיל צעירד ואח"כ גמרו ככרי כי ככרי
אדעהא דכפשי קא עזרי, ואע"פ שישאל יאמר ג"כ לצד
לשמה חה לא כמו שסקפה הצ"י על הא"ש למע לי לתימר
בצביל שאין עזרי' מלויים וכי אין עזרי' מלויים כיון שאל
לשמו כ"א חמילת העירוד יימן ישראל חך הקיד לשמו ואח"כ
יעצום הגוי וראו מעצדים לשמה גם לדעה הרמז"ס עכ"ל,
אמנם לפי דברי הבאון צרי יונה נראה דק"ל לשיטה ארמז"ס
לר"ך כל העירוד לשמה ע"י ישראל ולא קני החמלה העירוד.

ורע ע"י האתסס מה שטובין עסה שכנוי. ועצד חס סתרי
אף שישאל טסק צחך הקיד ואומר לגי ג"כ שיענן לסס
ק"ח מ"ע לכתס"ל יש למע לזרי הרמז"ס סכל העירוד לר"ך
להיזה ע"י ישראל, והלא הקופרים יבוליס צעלמן העומת
לעצד עסה, ועכ"פ ראוי לחס על ספרים הישנים כי הנה
נעשו ע"י עזרי' ישראל צעלמן וטובין ספרים של ראשונים:
וכתבתי פ"א ע"ד קהילה א' גדולה שהי להם ספרי תורות
הצנה הישנים, והי כמה וכמה בהם מעועים

מחז ישנם, והספור ציקס הצנה סכר לחקס, ואורה להם
דיין אחד שוחרים למכס ליסדים והמה יחקטם לעלמס,
ונמכרו כמה מהם לקהילות אחרות, וכחצתי שלא יפה תורה
הדיין הזה דאע"ג דכ' הע"א צפי' קר"ג קק"ג דק"ח שיש צהס
עוהים דיט כחומס, והוא מריצ"ס, מ"ע אין לקהל נסוח
למכרו עפומ"ס הס"ך ציד" קי' ככ"ע דהלכה ככרי' כ"ך סס"ה
סדך לסריח צצ"הכ הוא צחקק הצעלים והיורשים, ועוד
צלחי סקק הצעלים לא נחמס צמחנה ללדקה יא"כ סקעה
מסס כחינה ק"ח כמ"ס החורה חייס צקקהדרין ק"ך כ"א
[וכמ"ס למיל צלמים דיונה פ"ד קי' צ' וצאל סמלאים] וא"כ
ארי קי"ל המסקיד פידות אפי' הם אצדין לא יע צהס ומי
יודע חס זה שהצד זחר ומכדי סמון דאפטר צעלים לסקקן
יחלה חסם צקצ שנו, עיי' צ"מ ד"ק מ' וצלמו קי' רל"ב ק"ג
ע"ז, ואף חס יכלו סקהל לקח חוסס העועה ולחקן צהס
ספרים אחרים כמו שהוגד ני מ"מ הלל זה המועה שיד
ליורשים שהמה עסה הצעלים, כל זה צכפרים שלא טדע חס
צמלירם הדדוסם לחסל. הלא חמי' ארסם שידועי' סהמדיסוס

והספקיו הצ"ד הלשכה על זה הכי חס רואים שהצ"ד עשו
חקנה לחקן הספרים ומונשו צכל עכ"ן המכירה, ולא עוד כמס
ספרי ישנים שהצעלים צוצו ממון הצנה לכחנס ע"י קופרים
לדיקים ומסידים אשר עירדו העורחה צעלמס ונעשו צקדושים
וטורה, ומדוע נמכרו אלו הספרים אשר אפטר לחקס, הלא
טובה לסרכס של ראשונים ומעשים חס יחקס אלו הספרים
יהי עוצים מן החדשים, לכן שלא כדן תורה לפענ"ד, וראוי
לכל קהילה לעשות חסם קופס לקצן מועה ולחקן הספרים
הישנים. עיי' צמ"א קי' ל"ב סק"ג כ' צהצ"מ חס נחנו צחמילם
צעירוד וכו' י"ל דע"ס יש כחן ואין כחן מקומו חה ל"ל לעיל
עיי' סס"ק י"ב ועכ"פ לר"ך שיאמר לעכ"ס ליהן לחך הקיד
לשמה, כ' הגמח מנהגי וכו' :

ג השערעו וכו'. עיי' מנהג"ס ד"ך ל"ג ע"ב ד"ס ואומר ר"ס
דק"ח צעי שרעו וכו', ויש לעיי' לפ"א מאי פריך הגמ' חס
מורידן עושין והא צעי שרעו לשני דקעיט טעמח דלחן מורידן
משום ס'ת דחא ומשורעט וא"כ דלחפילין חוי מלי לעומר
משום שרעו חלא דצרייחא רלחה לומר טעס גם חס"ח ור"ל
משום דלכאורס קסה אמחי' אחרה הצרייח' לפי שאין מורידן
חיטוק לי' דצמ"ס כסר שלא כקדון, וא"כ חיד יוכל לעשות
מומס יחזה דלמח הפרסס היחה כחוצה שלא כקדק חס
סקול צמחזה, ול"ל דלס"י דלס"ח סי' יוכל הצרייחא צמחה
לומר זה הטעס חלא דסצרייחא רלס ליהן עעס חלפילין דלחן
עושין עמנה והרי צחפילין סקול ג"כ שלא כקדון, וסולך
הצרייחא לומר העעס משום שאין מורידן, וסעמח לפ"א שפיר
פריך והא צעי שרעו וכ"ח דצרייחא רלס לומר עעס חס"ח
זה אינו דלס"ח יש לומר צל"ס משום שלא כקדון וע"כ רק
ומס חפילין אמנם הצרייחא סעעס שאין מורידן ואזו קסה
חיטוק לי' צחפילין צל"ס דצעי שרעו דוק :

ד מ"מ מחיירא סמח יש לישראל וכו'. עיי' צמ"א סק"ג דחונה
ומח דסקק צצ"ע יד קי' ק"ס דצנעקס סמלויים מוערים
אין הכחצ קי', ולפענ"ד י"ל דשאי' חסם דלייני צטולה על
הדך דיס לחס דכריח מוערים עסל"כ צמחן לעצדן יודע
דהאון איט מוער וכן פועליו ואחרים לא שכיחי חמן ככ"ל :

פרק ז'

א אמרו רז"ל וכו'. צמ"ס סנה ד"ך ע"ט וצביעין ד"ך כ"ב ע"א
אמר ר"ח צ"א ומחיי' דעולא ג' עורות הן מלה חיסה
ודיפסח', וצמ"ס מבינה רס"ב צמחנה על הכיר ועל דיפסחא
סכולס עד סחסי' כחוצה אשורית על סקסר וצדוי, ואמרו

לכצ"א קרס דצרי קצ"ל ואמחי' לא הכיז קרס דתורה דכחצ
כחצ זחס זכרון צכסר כמו דליף הגמ' לעיל מי' דצעל סס
לא ילא, וכלפענ"ד משום דלקמן חיתח סלוגחא צמחנה מחיבן
קירח חסם חס אמגילה ויולא וס"ל לר' יוקי מחמר הדצרים
האלה וקאמר סגמ' ע"ט וקאמר דטעמח משום דכחצ וחכחצ
אסחר חס כל חוקק וקאי' לחוקק דהמן והסחח לפ"א י"ל דאי
הוי יליף לי' מקרס דכסוב זחס ה"א דלר"ך לסיה דוקא על
הספר הקשו של המן דומיח דכחצ זחס דקאי' על חוקק של
עמלק לפיכך יליף מקרס דויאמר צרוך מפיו יקרא אלי' חס
כל הדצרים ואני טחצ על הספר דהיינו כל הדצרים סקרה
כ' צרוך ה"ס כחן וחכחוב אסחר חס כל חוקק הייט כל
חוקק אמגיל' כולם חלא דלס"ה עאל דאמר מלי'ס יחדי ק"ל
דעיקר הקריחס חלי' רק מלי'ס יחודי חצל עכ"ס לריכס סחסי'
כחוצה כולה כדליחח לעיל: ולדעתי זה פשו צירוטלמי
ס"ב ה"ד צ"ן כמ"ד מלי'ס יחודי צ"ן כמ"ד ומחרי הדצרים
האלה וצלצד מוסר שלס דייק ככ"ל כיון דהוי ג"ס כחינה
כחי' מקרס ויאמר צרוך ככ"ל לר"ך להי' עכ"פ על סקסר כולה:
דג"ה עיי' צחוס' סנה ד"ך ע"ט צד"ס כרי שחצו דכולס ס"ל
כר"א דאמר עדי מקירה כרחי דלר"מ סקול גט חדיסח'
ואח"כ כחצו דחסם סי' צקינערס דשיער גט קמן מוטלס, וחמזה
מחוד המשך דצור החוס' צזה, וכלפענ"ד משום דלכאור' יש לסקש'
אמחי' לא חסי' לי' צמחני' דסנה סס דחני' שיער קלף ועוד
אמחי' לא חני' ג"כ שיער מלס דחא כרי ללור מסקילה ריבעא
דריבעא דפומצדיחא, ודיפסחא כרי לכחצ עלי' גט וצמחנה
חדיפסח' יש להרץ דמחני' חסי' כר"מ דק"ל עדי חחיה כרחי
וא"כ סקול דיפסחא לגט וע"כ הוי השיער כרי לעשה קודע
וא"כ הוי צכלל ער דחני' חצל מומח קסי': אמנם רחי' ס
דאמחי' סולך הגמ' לכצ"א חס דלצ"י, וח' דננל"ס ה"א דרי
השיער משום דלייני עולח צמוליו לכך כמו גפי' החוס' ר"ס
י"ג דלייני צכ"ג צמפרס צהדי' וחיסה ודיפסחא אפי' צמפרס:
ע"כ הגמ' חס דלצ"י דאמר ריבעא דריבעא צממדיחא דיע:
דלייני צמפרס מ"מ כיון דאמנה דחינו מענד סר כשיער עע
צשיער קמן כמ"ס לעיל כיון דמזי כשיער קמן ואע"ג דלי' ס
י"ל דהיינו דמחני' הגמ' חס"כ חסם צצטולו ולייני צמפרס צמ'
קמן י"ל צכ"ג צצטולה דלכחי' לא חזי לעירוד לא אמרינן דלח
קמן דוק. ולפ"א י"ל דעכ"פ צכמחח חסי' צמלה הוי השיער
כרי ללור מסקילה ריבעא דד"ס כיון דמחני' לייני צכמחח. וס
לייני ג"כ צמפרס, חצל צכמחח גם דיפסחא הוי השיער כרי
קודע. ולפ"א לא סי' יוכל רס"י לפרס כפי' החוס' דשיער כד
החיי דהר"ל לחצו צמחני' דיפסחא כרי לכחצ עלי' הגט ול

המעבד ח'ט מועיל כ"א כשיאמר כן נחמינה העיבוד עכ"ל.
הנה מ"ט ח'ט מועיל כ"א כשיאמר כן כבר הראיתי לדעת
דביעבד ח'ט' צלל אמיר' רק במחשב' לבד קני, גם מ"ט שלריך
להיות נחמיל' העיבוד ג"כ ליתא וכמ"ט העו"ט צק' רע"א סק"ג
לחסי' צנו המעבד וישראל מקיימי חסי' צקוף העיבוד קני
רק לא אחר העיבוד בשמחה העבודה דה לא שייך לעיבוד
עכ"ל אלא לחס"ה יש לתפקט על ראזה סעו"ר ד"ל דעת
שכביא ח'ט' ומדברי רב בערכאי י"ל דחיה קוף חספק דר'
משם גוף דק"ל ללא צני עיבוד לשמן לעיקר דכ"א ח"כ שסיר
אמר דביעבד יש לקטוף חכ"ג מש"כ לרין דקיימיל' דצני
עיבוד לשמן י"ל ללא מהני אחר דעיקר העיבוד כבר נעשה,
ובס מקמו"ג דב' יקיימו בשעת העיבוד י"ל ג"כ כל עוד שעיקר
העיבוד לא נעשה אלא לחס"ס י"ל דספיר כהצ העו"ר כיון
דצמחה חסי' לא קיימו ישראל כלל כל שאמר לו נחמילה
שיעבדו לשם ק"ה מהני דביעבד וכמ"ט הש"ך ס"ק ה' אצל
היכא דישאל לא אחר ל' נחמילה שיעבד לשמו חסי' חס
ח"כ יקיימו ישראל כל שעיקר העיבוד כבר נעשה י"ל דלא מהני
וספיר כ' הקפד הזכויות לחיסו חיירי צלל אחר ל' נחמילה
שיעבד העבודה לשמו ח"כ לא מהני אחר שעיקר העיבוד
נעשה ע"י עכו"ם וחולי חסי' צמחלע העיבוד נתי' לא מהני
כיון דנחמלה העיבוד נעשה שלא לשמה:

ד' ולא קני צמה שישראל וכו'. עיי' בלשון הראש' צה' ק"ה
ק"ג וכו' הגר"י צדוך ז"ל דלס פעכו"ס מעבדו וישראל
שומד ע"ג ומקיימו ומקיימי זה יש צו ממש דעכו"ס עבד על
דעתו' דישאל וכו' וכן כ' צעל העיבוד דקני בעכו"ס שיעבדו
לשמן עכ"ל. הנה נרא' דדעת רבינו צדוך הוא דחלי' נחמילה
העיבוד לריך להיות לשמה וכמ"ט לעיל צסס ספר הזכויות
אלא דר"צ ק"ל דלס העכו"ס מעבדו וישראל הי' שומד ע"ג
נחמילה העיבוד חע"ג דלא קיימו כ"א צקוף כשר זה דייק
דצדקיו דלס העכו"ס מעבדו וישראל עע"ג וקיימו דהייס
ח"כ צמחלע או צקוף קיימו וקאמר לחסי'ה יש צו ממש
משום דחע"ג דנחמילה לא קיימו מ"ח כיון דעומד ע"ג עשה
עכו"ס על דעת ישראל, והנה לא מלך קיימה ישראל סיסר
דודלי ק"ל דהה קבוע גרוע כיון דנחמילה עיבד העכו"ס
אלא מנעם שישראל עומד ע"ג נחמילה העיבוד ועשה העכו"ס
על דעת ישראל וח"כ מציא דברי הכוז"ס דפ"ג דהרי אחר
דעבד עכו"ס חע"ג דישאל עומד ע"ג ואמר לו לעבד לשמו לא
מהני וח"כ דחלי' ק"ל דלף שסייעו ח"כ נתי' לא מהני, והנה
ר"צ לא כחז כ"א כשנעשה כך אצל נחמילה דעת סר"צ
סיקיימו ישראל ח"כ נחמילה העיבוד אלא שכ' שאס נעשה

ואין הנכרי מניח לנחמלה למשמש ישראל בעבודתו ומלאכתו
לכן המוכבד שישראל שומד ע"ג ואומר לו סירחם צקיד לשם
ק"ה ושבו אח"כ ח'ט מקפיד הגוי ומניחו לקיימו צהס, וכ'
דזה הדעת מוכרעה דכשר דזה דחיה למילה דצנגע נעשית
וח"כ אמרי' דשופס על דעת ישראל ח"ס צעירוד כיון דלא
צני אלא נחמלה העיבוד כסייסיס לחוף הסקד ועושה על דעת
ישראל מש"כ צגט דצני סיכחוב כל חוקף הגט לשמה, והנה
מזה מוצאך דדעת הראש' הוא לחסי' צלל קיימו ישראל כלל
נתי' קני דביעבד דהרי כ' דהוי כמו מילה וצמילה לא עשה
ישראל שום קיטע וע"כ משום דעל דעת ישראל הוא עושה
ומשום כן מציא ח"כ ג"כ דעת צעל העיבוד דק"ל ג"כ דקני
רק בעומד על גבו בשעת עיבוד הגוי וק"ל לראש' ר"צ ק"ל
כן ורק לנחמלה צעלמח אחר סיסייעו צקוף לח"כ חלי' מהני
הקיטע צקיף רק לנחמלה צעלמח והעיקר הוא מה שישראל
שומד על גבו נחמילה הנחמו צקיד, זה שכ' העור נחמילה
דעת הרמב"ם דלא מהני ישראל עע"ג, וח"כ מציא דעת ר"צ
דכ' דלס עכו"ס מעבד וישראל עע"ג וקיימו משמע חסי' לצקוף
שרי ח"כ מוצאך דק"ל דעע"ג למוד מהני אלא לנחמלה צעלמח
צני סיסייעו עכ"פ רק לצקוף, וע"ז הציא דעת צע"הע וכ'
שכן מקקה ח"כ ז"ל זה הוא ג"כ מ"ט צצ"פ ק"ל ל"צ דדעת
הראש' הוא דקני בעומד על גבו, וזה מיושב כל מה שקיימה
סס צצ"י. וחולי הואל ונחמילין יש צלל"ה פוקקיס דק"ל דלא
צני עיבוד לשמן דגט' דרמקין חיירי רק לענין ק"ה לכך הציא
צה' חמילין קחס דעת מורי אביו דקני רק בעומד ע"ג וזה'
ק"ה מציא דעת רבינו צדוך דנחמיר עכ"פ דצני ג"כ ומקיימי.
והנה לשמ"ט הראש' דבעיבוד הואל ולא צני כ"א נחמילם
העיבוד לשמה זה צקל נעשה צנגע ח' כמו מילה שפיר עשה
לדעת ישראל, ח"כ יש לעיי' צמחה הרבה שורות צקיד זה
אחר זה ח"כ זה דומה לנחמלה סהוקף דצניין לשמה כל
סהוקף ח"ס הכי הרי צניין לשמה כל נחמיס ונחמיה שור אחר
שור, ח"כ צכה"ג לא אמרי' אדעתו' דישאל עיבד כ"א צעור
הראשון ושכ', וח"כ לס"ג זלח דצרינו לעיל צצ"אור דצרי ר"צ
י"ל דלא פליגי רבינו צדוך וצעל העיבוד דלכ"צ צני ומקיימי
ישראל ולצעל העיבוד קני צעע"ג למוד משום דר"צ חיירי
צמועבד שורות הרבה זה אחר זה וח"כ דומה לנחמלה דגט וח"כ
צצ' שורות הראשונות י"ל דקני צעע"ג מש"כ צח"כ ח"כ אצל
ולפיכך כ' דיקיימי ג"כ ולזה סוכר עע"ג ומקיימי ח"כ אצל
כצ"הע חיירי רק צמועבד שור ח' או צ' כיון דהוי צנגע ח'
קני צעומד ע"ג למוד וח"כ לס"ג מיושב סייע צה' ק"ה מציא
עמוד דעת הר"צ דצני ומקיימי ג"כ דלס"ה ע"כ מעבד שורות
הרבות מש"כ צה' חמילין הציא רק דעת צעל העיבוד וכמוסק'.

חמילין דייק דוקא חמילין לח"ל לעבד כ"א שור ח' לצד. והנה
יש לעיי' לדעת הראש' דעעס לחמירין צגט אדעתא דנפסי'
עבד משום דצני לשמה כל סהוקף ח"כ צכחז העכו"ס רק
צ' או ג' חיצות מחוקף כשר דצזה יכול מהר ועושה על דעה
ישראל שומד ע"ג וח"כ חמלי' חקן ככרי סקול ומשמע חסי'
לנחמלה חסיס ח', ורל מזה רח"י לע"ס צח"ח צה' גיעין קי'
ק"כ סקט"ר דלס כחצו צ' הגט סקול דכחצו דקרא לשון חיד'
הוא וח"כ לא משכחה סיכחוב גט כ"א אחר ועיי"ס צצ"ס דכ'
דעכ"פ כן סדק צחוקף (ובחידישי' סצחחי עוד רח"י נמחלה
דנטין דף כ"ט דקאלור ע"צ ואמר ח"כ שליט נחמה ומדוע אחר
הגט' כ"ח זר ולא אחר ח"כ צשככר כחצו סצעל חלי' גט ואמר
ללמרים לכחצו המוחר אלא ודלי' דצ' חקורים לכחצו, ועמ"ס
לעיל ס"צ חסה). ודח"י נכחס צעימי' לומר צדעה ר"צ טעס
אחר, והוא דהחוס' צנייעין כ"ג הקסס צמחה קושי' הכל' מהא
דאחר שס נכרי אדעתא דנפסי' עבד' מהא דחילה צנכרי
כסירה לרי' חע"ג דצני לשמה, וחילנו דהא דלומר אדעתא
דכ"ק היינו כעושה קחמח וגבי' גט קחס ללו לשמה כדלומר
צצמחים דף צ' דלשם ללו לגיעוין קחי' אצל גבי' מילס קחמח
לשמה קחי' כמו צצמחים עכ"ל וכן כ' ג"כ החוס' צע"ג דף כ"ז
ע"א ד"ה וכי וקיימו שס ור"ה צס"ה לריך שיאמר צפירות
נחמילה הכחיצה חרי כחצו לשם וכו', הסס לא נקטו דצדריהס
עיבוד דהוי קודם כחיצה לריך שיאמר נחמלה העיבוד
צמועבד לשם ק"ה כיון דקחמח ללו לשמה קחי' כדלומר שס
צנטיין גוילין צסה לא ענדחיס לשמן דזה פשיעח דלא שייך
בעיבוד לומר קחמח לשמה קחי' דמה נכחס בעיבוד שחח
לס"ה, חמסס נכחס לפענ"ד סיכא דהקד"ס העור קודם העיבוד
לס"ה חזי' חוי חומס לצמחיס דהקד"סס קודם דלמרי' צי' קחמח
שום קחי', אצל סיכא דלא חקדיס נחמילה ח"כ צודלי' נחמילה
סעיבוד לריך שיאמר דמעבד לשם ק"ה ח"כ לס"ג שפיר הא
דלומר שס צנייעין גוילין צצו לא ענדחיס לשמן חיירי' לחסי'
לא חקדיס נחמילה וגם צשעת העיבוד לא אחר שמעבדן לשם
ק"ה ומש"ס פקולין, אלא דהחוס' כחצו נחמילה הכחיצה
לריך שיאמר לשם חורה ישראל עשום דכיון דקיי"ל צח"ה ס'
ח"צ לחסי' צעיד' לקודתס חמורה וחחר לכחצו עלי' כל דבר
קדושה זלח דבר חול דלוקר וח"כ לא חמירין קחמח לשמה
קחי' כיון דיכול לנחמ' עלי' וגילה לחיסק להחלוד צס וסחו'
קחי' שס צסדי' חרי' דק"ל כוחצין וגילה לחיסק להחלוד.
וח"כ לס"ג דסיכא דהקד"ס נחמילה העבודה חמירין בעיבוד
קחמח לשמן קחי' י"א חס קולח לפי מה שסאלך צצ"ס חס"ה
ס' קע"ה צמנעסס דקלה סקוסר העבודה ע"י יסודיס לחמו'
עכו"ס לעבדן לשמן וסיסודיס נחמס רק לויס סרלשוכי' צעוד

אנייה דיונה וספר מאיל המלאים

חבים

גבור אדוני אבי מורי הרב הגאון המפורסם

מורה **משה ליב ליטש ראזענבוים** ז"ל

דיין ומורה דק"ק פרעסבורג יע"א.

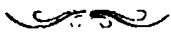
וזה חלק ראשון

במבשרו הגדול אמרות שדרות על הלכות ספר תורה הפילן ומזוות ומגילה
והלכות כתיבת גיטין ושטרות

הנאצי לבית הדפוס

אני הקטן והצעיר לבית הלי"י ברשון ליטש בן הרב הסתור ז"ל

בשנת רני ושמחי בת ציון לפ"ק

Anija Dejona.